

afspelen, moge echter niet als een belangrijke geestelijke strooming, ook van groote waarde voor ons, worden genoemd zonder met eenige woorden op hare gevaren te wijzen.

Zelfs een der bekwaamste vertegenwoordigers, de hierboven genoemde Scheler is aan het grootste gevaar dezer wetenschap niet altijd ontsnapt. Het is n.l. dat hij meent (ter goeder trouw) in de ziel verschijnselen te vinden, die onmiddellijk de een of andere specifiek Roomsche Katholieke dogmatische voorstelling bevestigen.

De lezer voelt echter daar direct een verandering in methode, en waar de goede methode eigenlijk bestond in een binnenvoeren in een nieuwe wereld, waar men zelf kan „zien en hooren“, daar vangt Scheler nu en dan den lezer in een fijn gesponnen net van logische bespiegelingen. Pas op, luidt dan de boodschap. De schijnbaar onfeilbare logica is gevaarlijk. Zoo zeker zij ook in de wiskunde moge werken in een wereld van waarden, wordt niet door het „simpele verstand“ alleen goedgeoordeeld. Een tweede gevaar bestaat in een belachelijke overschatting der diepte-psychologie. Ook deze wetenschap is niet de sleutel tot alle geheimen van hemel en aarde.

Niet alles wat in een ziel zich heeft afgespeeld, is voor analyse vatbaar en met name moge dit gelden voor hen, die ook de diepere zielswerkingen van de menschen der Schrift of der historische trachten te doorgronden, vergetende dat hier bijna overal voldoende gegevens ontbreken en een oordeelen door gelijksoortigheid op zijn zachtst gesproken twijfelachtig moet worden genoemd. Maar hovenal, waar wij in de Schrift of in ons hart in contact komen met het Heilige zelf, daar houdt elke ontleding op, daar is geen begrip en geen gevoel, die het kan omvatten.

In de derde plaats dreigt het gevaar bij de diepte-psychologie, meer nog dan bij opvoedkunde en theologie, van dilettantisme.

Niet alleen dat het resultaat dan waardevol wordt, maar de bezigheid zelf is niet in geringe mate gevaarlijk; immers in plaats van ernstige wetenschappelijke studie staat dan een ongezonder en onrustig wroeten in het „eigen hart“ (of in dat van anderen), met soms ziekelijke mystiek en erger als gevolg.

Er zijn nog wel meer bezwaren en gevaren, maar laat ieder die zelf vinden en overwinnen. Laten wij niet altijd beginnen met al het nieuwe leven door het opperen van bezwaren en het zien van gevaren te verstikken. Laten we liever bij het licht van Gods Woord onderzoeken hoe het eigenlijk komt dat niet ons volk maar juist vele onzer z.g. leidelingen zoo bezwaren en gevaren-jagers zijn geworden. Want dit is toch zeker; tot de „klassieke“ levenshouding van onze „vaders“ behoort dit niet.

Maar laat ik niet afdwalen. Een vraag stellen, is ook vaak haar reeds half beantwoorden.

F. J. J. B.

UIT DE SCHRIFT.

Der Jongeren ernst.

Zoo doe dan de toornigheid wijken van uw hart, en doe het kwade weg van uw vleesch, want de jeugd, en de leelijkheid is ijdelheid. En gedenk aan uwen Schepper in de dagen uwer jongelingschap. Prediker 11:10 en 12:1a.

Jeugd en vreugd hooren bij elkander.

„Doch een vreugd, die ook met heiligen ernst moet gepaard gaan.

Een vreugd, die niet ontaarden mag in ongebonden joligheid, doch zich schikken moet naar den wil des Heeren, en dien wil wijst de Prediker eerst aan in de woorden: „Zoo doe dan de toornigheid wijken van uw hart, en doe het kwade weg van uw vleesch.“

Die toornigheid moogt ge echter niet misverstaan.

Zij is niet de toorn of de gramschap van een beleedigd gemoed, maar zij is hier de verdrietigheid, de opstand, de tegenstrevigheid van het verkeerde hart, dat niet wil bukken onder de wet en de tucht des Heeren. En aan dat tegenstrevigen staat het jonge hart in bijzondere mate bloot. Het volgt zoo gaarne eigen wil, en kiest liefst eigen weg. Het meent dikwerf, dat eigen begeerte alleen goed is, en wil vrij spel hebben voor de lusten, die het koestert, en... als nu Gods wil daartegen ingaat en die begeerten verbiedt, ontstaat er botsing en ontevredenheid; wordt de jonge van jaren wrevelig en opstandig, en zoekt aan dat juk der gehoorzaamheid zich te ontworstelen.

En tegen die weerstreving richt Salomo zijn vermanen.

Doe die toornigheid van u wijken, roept hij den jongeling toe.

Zij ontheiligt uw levensvreugde.

Zij doet uw lach en lied ontaarden.

Zij leidt uw jong leven in een verderfelijk spoor.

Zij verheerlijkt God niet, maar onteert Zijn Naam, en alleen als ge uw zondig hart het zwijgen oplegt, en u in ootmoedige onderworpenheid stelt onder de tucht des Heeren, is er voor u ware vrijheid en echte levensvreugd, want gij zijt niet vrij, zoo

ge u aan God toerukt, doch zoo ge in gebondenheid aan Zijn Woord Hem dient.

Deze gebondenheid is de hoogste vrijheid.

Maar hieraan voegt de Prediker nog iets toe. Niet alleen zal de jongeling de zonde uit zijn hart bannen, doch ook het kwade wegdoen van zijn vleesch, en dus de ongerechtigheid van haar zin-nelijk-vleeschelijke zijde vlieden. En... ligt die zonde des vleesch niet aan de deur van het jonge hart? Er is in het jeugdige leven zooveel begeerlijkheid. Er lukt en trekt zooveel genot. Er lacht zooveel wuife vreugde en lichtzinnigheid. Er brandt zooveel harstocht, en dat alles bezoedelt de jeugd, verontreinigt haar vreugde, doet haar bloei verwelken, verdoft haar glans, en stelt haar schuldig voor het aangezicht Gods.

Vlied dan o jongeling, en evenzeer gij jongedochter, die zonde!

Doe het kwade weg van uw vleesch!

Wilt gij u verblijden, strijd dan in de kracht des Heeren tegen alles wat u op den weg des doods leidt, en... op uw knieën dat onkruid uitgerooid!

Hoe kan ik dat, vraagt ge?

Wanneer gij gevolg geeft aan de positieve vermaning, die de Prediker in vs 1 van hoofdstuk 12 laat volgen: En gedenk aan uwen Schepper in de dagen uwer jongelingschap, in welk woord Saloms grijze koning heet het jonge leven opvoert tot Hem, Die onze Formeerder is.

Waarom nu tot onzen Formeerder?

Waarom wordt God hier als Schepper genoemd?

Wel, omdat Hij in de eerste plaats als de Schepper van heel de wereld aller dingen Koning en Souverein is, en over alles het absolute zeggenschap heeft. Het is alles uit Hem. Het is ook alles door Hem. Het is ook alles tot Hem. Hij schiep de engelen, opdat zij Hem zouden dienen. Hij bracht de aarde voort opdat zij Hem zou verheerlijken. Hij formeerde den mensch, opdat deze niet al het creatuur Hem zou loven, en Hij schiep ook de jeugd, opdat deze levenslente met alle uitbottende krachten Hem onderworpen zou zijn.

En in de tweede plaats wijst de Prediker in dien naam Schepper ons naar de bron van ons leven. Wij hebben ons zelf niet voortgebracht en ons zelf niets gegeven, doch alles, alles wat we zijn en hebben is van God. Onze hand, die werkt; ons hoofd, dat denkt; ons hart, dat klopt; ons bloed, dat bruist; onze mond, die jubelt, en ook der jongeren jeugd en vreugd is van den Vader der lichten, en er springt geen knop in de levens-lente en er bloeit geen bloem in de jonge levens-gaarde, of God doet ze uitstijgen.

Daarom zegt de Prediker ook zoo persoonlijk: Uw Schepper.

Daarom wijst hij een ieder der jongeren op hun persoonlijke Maker, en omdat Hij, o jongeling, uw Schepper is en Hij u alles gegeven heeft, heeft Hij recht op uw leven en op uw jeugd en op uw verblijden en op elken klopp van uw jong hart.

Aan dat recht van uw God herinnert de Prediker u, als hij zegt: Gedenk aan uw Schepper. Want dit gedenken is niet alleen denken aan God en wat peinzen en mijneren over Hem, maar het is het richten van het gedachtenleven en het stellen van het hart op Hem, gelijk de apostel Paulus schrijft: Bedenk de dingen, die boven zijn (Col. 3:2). In dat gedenken ligt dit opgesloten, dat gij God erkent als uw Schepper, en Hij voor u het hoogste is, en laat het zoo in heel uw leven zijn. In uw arbeid en streven; in uw vreugde en genieting; in uw plannen en idealen; in uw denken en willen; in uw vriendschap en liefde, en niet het minst in dit laatste, zij alles, alles, in blijde gewilligheid onderworpen aan en neergebogen voor Hem, Wien de eere uit heel uw jong leven toekomt.

Gedenkt gij, jongeren, zoo aan uw Schepper? Hij heeft ook op u recht.

Omdat gij Zijn maaksel, en niet minder omdat gij Verbondskinderen zijt. Gij zijt immers gedoopt. Het teeken en zegel des Verbonds is aan uw voorhoofd. De Heere heeft Zijn beloften aan u bevestigd, en van dien Doop gaat een ernstige prediking tot u uit: Gedenkt aan uw Verbondsgod!

Gij zijt dus niet vrij.

Gij kunt niet doen, wat gij wilt.

Gij kunt zelf uw weg niet bepalen.

Gij hebt over uzelf niet te beschikken, maar God, uw Schepper, en de Heere, uw Verbondsgod, eischt u op met alles, wat Hij u in uw jonge leven gegeven heeft.

Hoe ge dat kunt? Alleen in den weg van de vreeze des Heeren en door ootmoedige smeking tot Hem. Alleen door Hem gedurig te zoeken, en alle middelen aan te grijpen, die voor uw geestelijke ontwikkeling heilzaam zijn. Hoort daarom naar de onderwijzing uwer ouders. Stelt u geregeld onder de prediking van Zijn Woord. Laat u door het catechetisch onderwijs in de waarheid, die naar de godzaligheid is, onderrichten. Zoekt elkander te vormen in uw verenigingen, waartoe alle jongeren moeten samenwerken, en laat het uw lust zijn in de dingen des Heeren te verkeerren.

En ja, dan zult gij nog wel eens twijfel kennen. Dan zal uw jonge ziel nog wel geslingerd wor-

den, want het kan in dit opzicht in het jeugdige leven zoo moeilijk wezen. Vader en moeder kunnen u tegen zijn. Gij kunt uzelf tegen zijn. De wereld bestrijdt u van alle kanten, maar... als gij, al is het worstelend en wankelend, aan God gedenkt, wil Hij u gedenken, en vat Hij uw jonge hand, om u te leiden op den weg des levens.

Hebt ge zoo reeds uw hart aan God gegeven?

Moogt ge Hem kennen als uw God in Christus?

Beleedt ge reeds Zijn Naam in het midden Zijner gemeente?

Aanvaardt ge reeds uw Doop en Zijn Verbond?

Neen? dan staat ge, indien ge het wel kondt, loen, schuldig tegenover Hem, Die recht op u heeft, en dan geldt de vermaning van 's Heeren Woord inzonderheid u. Doch, moogt ge door genade God kennen als dien genadigen Vader, Die in uw Heiland alles voor u geworden is, dan gedenkt gij Hem met blijdschap, en geeft gij op Zijn roepstem om Hem te zoeken uw ziele-antwoord: Ik zoek U met mijn geheele hart. (Psalm 119:10).

K. D.

KERKELIJK LEVEN.

De vrije hand.

II.

Maar welke maatregelen stelt prof. Hoekstra voor te nemen, tegen wat hij een euvel acht?

Hij schrijft:

De weg om die onbillijkheid weg te nemen, is de volgende:

De deputaten voor art. 19 stellen vast hoeveel studiebeurzen te vergeven zijn, b.v. zes, d.i. drie voor Kampen en drie voor Amsterdam. Zij roepen nu eens kandidaten op voor een studiebeurs aan de Theol. School, dan weer voor een studiebeurs aan de V. Universiteit. De alumnus blijft vrij om te studeren, waar hij wil. Wil hij in Kampen studeren, dan wacht hij tot of een beurs voor Kampen open komt. Verkiest hij de V. Universiteit, dan solliciteert hij bij een oproeping ter verkrijging van een beurs voor Amsterdam!

De alumnus blijft vrij in het kiezen, maar hij blijft niet meer vrij in het uitdeelen van de beurzen aan Theol. School of V. Universiteit. Bij de tegenwoordige praxis is de beslissing, die in handen van Deputaten art. 19 (een billijke verdeling der beurzen tusschen Theol. School en V. Universiteit) moest liggen, toevertrouwd aan de alumni.

Bij de methode die ik voorsla wordt de vrijheid van den alumnus niet aangerand. Hij kan voor die beurs solliciteeren, welke bestemd is voor de School, die hij in overleg met zijn ouders of leermeesters kiest.

Weel iemand een anderen, beteren weg, goed, als deze maar billijk is. De tegenwoordige is niet billijk.

Dit alles is prachtig voorgesteld.

Maar wordt hiermee heusch de vrijheid van den alumnus gehandhaafd?

Stel, iemand is toegelaten aan de Theologische School, maar hij kan zijn studien niet voortzetten zonder steun. Hij klopt bij de deputaten zijner provincie aan, doch ontvangt tot bescheid, dat thans de Vrije Universiteit aan de beurt is en er over één of twee jaar pas een beurs openkomt voor de Theologische School. Wordt hij dan niet praktisch gedwongen naar de Vrije Universiteit te gaan. Zulke verwickelingen zijn niet denkbeeldig, maar kunnen herhaaldelijk voorkomen.

Een ander voorbeeld. Een jongeling in Zuid- of Noord-Holland of Utrecht zou gaarne aan de Vrije studeren, omdat hij van uit Amsterdam gemakkelijk af en toe een Zondag in den huise-lijken kring kan doorbrengen. Kampen is voor hem te ongelegen. Maar deputaten stellen hem voor het dilemma: of naar Kampen of wachten. Natuurlijk komt dit praktisch bij zulke minvermogen- de jongelingen weer op dwang neer. Want ze kunnen niet wachten. Noem die voorkeur voor de Vrije niet bepaald een ideale. Mij goed. Maar hij kan zich toch altijd beroepen op prof. Hoekstra, die in zijn artikelen betoogt, dat er tusschen beide inrichtingen praktisch weinig verschil bestaat.

En was het niet het minder of meer gemakkelijk bereikbare van Kampen of Amsterdam, dat de laatste jaren bij menigeen den doorslag gaf?

Prof. Hoekstra verklaart niets te willen zeggen ten nadeele van de Vrije Universiteit. Welnu, ik verklaar omgekeerd niets te willen zeggen ten nadeele van de Theologische School.

Ik geloof echter, dat als de kerken over het door hem aangeroerde punt werkelijk warm liepen, wij binnen korten tijd weer midden in den Opleidings-strijd zouden zitten.

Prof. Hoekstra constateert, dat er tusschen voorstanders van de Vrije en van Kampen wederzijds meer waardeering en vertrouwen is gekomen. Maar is dat niet juist hierna te danken, dat men deze kwestie in volle vrijheid zich liet afwickelen en van alle maatregelen, die kunstmatig in de een of andere richting dreven, zich onthield?

Een bepaling echter, als in den voorslag van prof. Hoekstra voorkomt, zou voorzeker tot kunstmatigen aanwas van het studentental aan Theol. School leiden.